

Europees Economisch
en Sociaal Comité

REACTIE VAN HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

**OP HET SPECIAAL VERSLAG VAN
DE EUROPESE REKENKAMER OVER
DE ADVIESORGANEN VAN DE EU**

Inhoud

I. REACTIE VAN HET EESC IN HET KORT	3
II. Reactie van het EESC op de belangrijkste opmerkingen in het verslag van de Europese Rekenkamer	4
• Kwaliteitsbeheer, planning en productie van adviezen	4
• Inschakeling en selectie van externe deskundigen	4
• Tijdigheid van adviezen	5
• Outreach en impactmeting	5
III. Reactie van het EESC op de aanbevelingen van de Europese Rekenkamer	6

I. REACTIE VAN HET EESC IN HET KORT

Het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) is ingenomen met het verslag van de Europese Rekenkamer (ERK) en haar controle van de adviesorganen van de EU. Dit biedt een waardevolle kans om de governance, de werkmethoden en het prestatiekader van het Comité verder te versterken.

Het EESC erkent dat bij deze audit gebieden zijn vastgesteld waarop verdere verbeteringen mogelijk zijn, met name wat betreft de publicatie van criteria voor de selectie van externe adviseurs, een betere naleving van de termijnen voor adviezen door de invoering van kernprestatie-indicatoren en geautomatiseerde monitoringmechanismen, en de toepassing van een gestructureerde en geïnstitutionaliseerde aanpak van effectbeoordelingen op basis van kwalitatieve en resultaatgerichte indicatoren.

Het EESC benadrukt dat de institutionele aard en de operationele context van de twee Comités aanzienlijk verschillen. Beide Comités hebben weliswaar een adviesrol ten aanzien van de Raad, de Commissie en het Europees Parlement, maar hun aanzienlijk andere samenstelling leidt tot verschillende werkmethoden en prestatieprofielen.

Als institutionele spreekbuis van het maatschappelijk middenveld bestaat het EESC uit drie groepen (werkgevers, werknemers en maatschappelijke organisaties). Uitgangspunt voor zijn werkzaamheden is een “dynamische compromismethode”, die inhoudt dat steeds wordt gestreefd naar een zo breed mogelijke consensus tussen de drie groepen, en dus tussen de verschillende geledingen van het maatschappelijk middenveld. In tegenstelling tot parlementaire organen die standpunten innemen op basis van stemming bij meerderheid, is de aanpak van het EESC erop gericht adviezen uit te brengen die de belangen en perspectieven van alle geledingen van het maatschappelijk middenveld op evenwichtige wijze weerspiegelen en zo een meerwaarde bieden voor de EU-wetgevers. Het EESC neemt door het naar voren brengen van op consensus gebaseerde standpunten van het maatschappelijk middenveld een unieke plek in de institutionele structuur van de EU in. Iedere ontwerptekst wordt meermaals intern besproken en grondig getoetst op verschillende niveaus (in de werkgroep, in de afdeling en tijdens de zitting) vóór definitieve goedkeuring.

Via deze dynamische compromismethode heeft het EESC tussen 2019 en 2024 niet minder dan 1 015 adviezen uitgebracht. Daarbij voldeed 71 % van de EESC-adviezen volledig aan de vastgestelde institutionele termijnen, en 84 % aan de politieke termijnen, waarmee het vermogen om invloed uit te oefenen op het wetgevingsproces werd gewaarborgd.

Het EESC neemt niettemin de ontvangen aanbevelingen ter harte en verbindt zich ertoe deze binnen realistische termijnen om te zetten, met behoud van de kwaliteit, representativiteit en doeltreffendheid van zijn adviezen.

II. Reactie van het EESC op de belangrijkste opmerkingen in het verslag van de Europese Rekenkamer

- **Kwaliteitsbeheer, planning en productie van adviezen**

De Europese Rekenkamer wijst er terecht op dat het EESC uitgebreide procedures voor kwaliteitsbeheer hanteert die de gehele productiecycclus van adviezen bestrijken. Dit omvat duidelijke regels voor het opstellen, de vormgeving, de interne toetsing, de goedkeuring en spoedprocedures, met als doel te allen tijde consistentie en een hoog kwaliteitsniveau te waarborgen.

Wat de planning betreft, werkt het EESC met een langetermijnbenadering door middel van een reeks thematische en jaarlijkse instrumenten die op afdelings- en groepsniveau worden ontwikkeld.

Het EESC heeft een breed proces op gang gebracht voor de ontwikkeling en uitvoering van thematische planning, te beginnen op afdelings-/CCMI-niveau, voortbouwend op een reeks strategische seminars waarbij het politieke leiderschap van het EESC naar voren is gekomen, en heeft tevens een actieplan voor impact uitgewerkt waarin de noodzaak wordt benadrukt van een meer samenhangende, toekomstgerichte en impactgerichte aanpak van zijn beleidswerkzaamheden. Dit streven weerspiegelt een op alle politieke en administratieve niveaus van het Comité gedeelde opvatting inzake de noodzaak om de middelen en resultaten af te stemmen op duidelijk omschreven thematische prioriteiten om de stem van het Comité in het interinstitutionele landschap van de EU te versterken.

Tegelijkertijd erkent het Comité dat het baat zou kunnen hebben bij een strategische, EESC-brede langetermijnplanning die aansluit bij de wetgevingscyclus van de EU.

- **Inschakeling en selectie van externe deskundigen**

In de audit wordt opgemerkt dat het Comité op basis van vastgestelde procedures externe expertise inschakelt ter ondersteuning van rapporteurs. In dit verband benadrukt het EESC dat het ook gebruikmaakt van een centrale databank met kwalitatieve en kwantitatieve informatie over alle deskundigen, die indien nodig kan worden geraadpleegd. Tegelijkertijd erkent het EESC dat het nog geen volledig geformaliseerde en openbaar beschikbare criteria voor de selectie van externe deskundigen heeft vastgesteld.

Het EESC benadrukt dat het inschakelen van externe deskundigen bedoeld is als aanvulling op en niet ter vervanging van de representativiteit en deskundigheid van zijn leden bij de opstelling van adviezen. Binnen het EESC leveren de leden – in hun hoedanigheid van rapporteurs en leden van studiegroepen – de belangrijkste inhoudelijke bijdrage aan de opstelling van adviezen. Deskundigen worden op gerichte wijze ingezet om waar nodig technische input en ondersteuning te bieden.

Niettemin erkent het EESC de noodzaak om duidelijkere criteria voor de selectie van externe deskundigen te formaliseren en te publiceren, wat de transparantie verder zou vergroten.

• **Tijdigheid van adviezen**

Het EESC is van mening dat zijn prestaties met betrekking tot de naleving van de termijnen voor het uitbrengen van adviezen als grotendeels positief kunnen worden beschouwd: 71 % van de adviezen voldoet aan de institutionele termijnen (zoals vastgesteld in interinstitutionele akkoorden) en 84 % aan de politieke termijnen (d.w.z. dat ze worden goedgekeurd vóór de stemming in de bevoegde parlementaire commissie). Deze resultaten bevestigen de consistente en constructieve bijdrage van het EESC aan het Europese wetgevingsproces.

Het EESC heeft in 2024 handmatige maatregelen ingevoerd om de tijdigheid van adviezen en het nakomen van interne termijnen te controleren. Tegelijkertijd erkent het EESC dat de invoering van aanvullende instrumenten, zoals geautomatiseerde mechanismen voor de systematische monitoring van termijnen en systemen voor vroegtijdige waarschuwing, deze prestaties verder zou kunnen verbeteren.

Het EESC onderstreept dat het ernaar streeft alle adviezen binnen de institutionele en politieke termijnen goed te keuren en tegelijkertijd ervoor te zorgen dat het zijn dynamische compromismethode bij de voorbereiding van adviezen correct kan toepassen, zodat een evenwichtige en hoogwaardige vertegenwoordiging en daadwerkelijke zeggenschap van alle drie de groepen gewaarborgd zijn.

In het kader van deze doelstelling heeft het EESC getracht om, waar mogelijk, het opstellen van adviezen te vervroegen en het proces eerder te starten, zodat er voldoende tijd is om voor de toepassing van de dynamische compromismethode binnen het Comité.

• **Outreach en impactmeting**

Het EESC is verheugd dat de Europese Rekenkamer zijn communicatiestrategie en de versterkte interinstitutionele samenwerking met het Europees Parlement en de Europese Commissie erkent. Het erkent dat het meten van de impact een strategische uitdaging blijft, met name wat betreft het systematisch monitoren van de mate waarin zijn aanbevelingen hun weg vinden naar wetgeving(sresultaten), in plaats van alleen het meten van de output.

In de audit wordt ook benadrukt dat het EESC onlangs de structuur en het formaat van zijn adviezen heeft herzien om de duidelijkheid, de traceerbaarheid van aanbevelingen en het overnemen ervan door de EU-wetgevers te verbeteren. Hoewel de afdelingen al informatie verzamelen over de impact van adviezen, aangevuld met de periodieke verslagen van de Europese Commissie over de follow-up van EESC-adviezen, is het EESC ingenomen met de aanbeveling om deze inspanningen aan te vullen met een meer gestructureerd en geïnstitutionaliseerd kader voor prestatiemeting.

Niettemin benadrukt het EESC dat effectbeoordelingen in een adviesorgaan een genuanceerde, evenredige en holistische aanpak vereisen, aangezien de overname van de aanbevelingen uit adviezen afhankelijk is van tal van externe factoren. Hoewel het Europees Parlement en de Raad op grond van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie verplicht zijn de Comités tijdens het wetgevingsproces te raadplegen, blijven deze instellingen volledig vrij in de wijze waarop zij rekening houden met de adviezen en aanbevelingen van de Comités.

Om impact te hebben op een bepaald beleidsterrein is vaak een thematische aanpak op langere termijn nodig waarbij het Comité zorgt voor een consistente interinstitutionele aanwezigheid en communicatie op middellange en langere termijn. In plaats van de impact van individuele adviezen vanuit een analytisch kortetermijnperspectief te beoordelen, moet er dus een langeretermijnbenadering worden gehanteerd bij de beoordeling van deze impact.

Tot slot benadrukt het EESC dat het in zijn hoedanigheid van spreekbuis voor de standpunten en aanbevelingen van het maatschappelijk middenveld soms standpunten moet innemen die afwijken van de standpunten van andere EU-instellingen, en dat het via dit recht om een afwijkende mening te uiten een essentiële bijdrage levert aan goed bestuur en participatieve democratie.

III. Reactie van het EESC op de aanbevelingen van de Europese Rekenkamer

Aanbeveling1

Vergroot de transparantie bij het selecteren van deskundigen

Wat betreft de selectie van deskundigen:

- (a) moet elk Comité criteria vaststellen en publiceren;
- (b) moet het CvdR procedures ontwikkelen en een centraal register van deskundigen opstellen om hun eerdere werk voor het Comité en hun expertisegebieden te registreren.

Streefdatum voor de uitvoering: december 2026

Het EESC stemt in met deze aanbeveling en de voorgestelde streefdatum voor de uitvoering ervan.

Aanbeveling2

Verbeter de monitoring van de tijdigheid van adviezen

Elk Comité moet:

- (a) kernprestatie-indicatoren voor tijdigheid invoeren (bv. het percentage adviezen dat binnen de institutionele en politieke termijnen wordt vastgesteld);
- (b) geautomatiseerde monitoring van termijnen en waarschuwingen integreren in hun instrumenten voor werkstromen;
- (c) analyseren of er organisatorische aanpassingen moeten worden doorgevoerd om een snellere vaststelling van adviezen te bevorderen.

Streefdatum voor de uitvoering: december 2027

Het EESC stemt in met deze aanbeveling en de voorgestelde streefdatum voor de uitvoering ervan.

Aanbeveling3

Institutionaliseer het meten van prestaties

De Comité moeten:

- (a) procedures voor kwalitatieve en op resultaten gebaseerde indicatoren opzetten en consequent toepassen (bv. aantal adviezen dat een weerslag heeft op de wetgeving en toepassing door de instellingen) aan de hand waarvan het effect beter kan worden beoordeeld;
- (b) jaarlijks verslag uitbrengen over de prestaties met zowel kwantitatieve als kwalitatieve indicatoren.

Streefdatum voor de uitvoering: december 2027

Het EESC stemt in met deze aanbeveling en de voorgestelde streefdatum voor de uitvoering ervan.